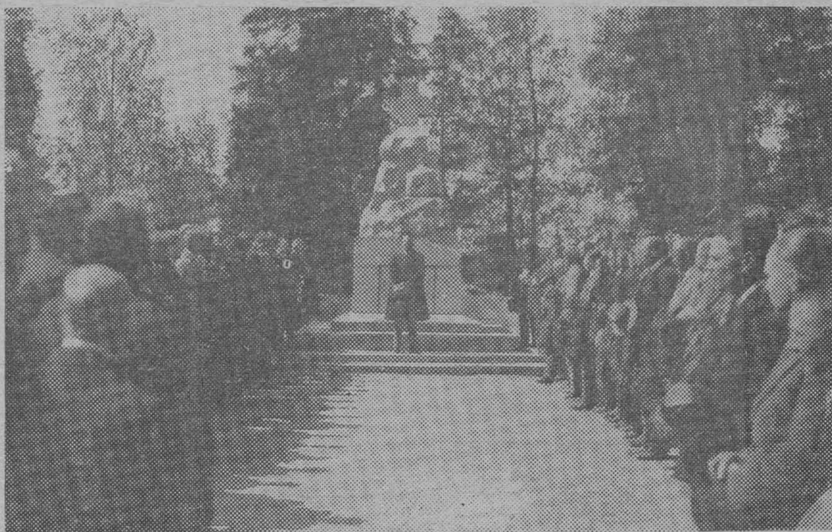
N:o 4

30. VI 1930

HERÄÄ SUOMI!

Sanoista tekoihin!

Aktivisti

Kesäkuun 4 päivä Waasassa.

Past. Martti Rantanen puhuu sankarihaudalla. Kuvassa näkyy osa seppeltenlaskijoita.

TOIMITUSKUNTA:

K. R. Kares. Vihtori Kosola (vastaava päätoimittaja). Iivari Koivisto. Vihtori Herttua. Vilho Viita (toimitussihteeri). Yrjö Nikula (taloudenhoitaja). Kustaa Lahdensuo. Antti Isotalo. Paavo Osola. Heikki Jokilahti. Juho Ekola. O. A. Hokkanen. Juho Tala. R. von Essen. Hille Sipilä. Arvo Sihto. Martti Rantanen. Kalle Varpula. Viljo Knaapi. V. Särkijärvi. Lenni Laakso. Onni Porkka. Matti Similä. Heikki Alamäyry. Lauri Haikola.

Irtonumero 3 mk.

Vaasassa suositellaan seuraavia liikkeitä:

Osakeyhtiö

BACKMAN & INDOLA

Aktiebolag

Vaasa — Vasa

Tukuttain. **Vähittäin.**

KORKKIA - KORKKIMATTOJA - TAPETTEJA

myy edullisimmin

Oy. Wicander & Larson Ab.

Vaasa. Torin alasyrjässä Puh. 768.

STÅHL & C:o

AUTOLIIKE

Puh. 2 90

Täydellinen autojenhuolto.
Varaosia useampiin vaunuihin.

KORJAAMO

OY. VAASAN AUTO-SERVO.

Puhelin 1320

Ensiapuvaunu — Autokoulu

Hyvä valikoima

herrain Hattuja, Paitoja, Kravattinauhoja y.m. muotitavaraa.

HELGA COLLANDERIN HERRAINVAATEHTIMOISSA

Vaasapuist. 13 ja Kauppapuist. 17

Tunnetusti halvat hinnat.

Vaasan-Auto

Puhelin 829.

—

FORD-Autojen

suurin edustaja Pohjois- Suomessa.

Vakavat miehet ostakaa vakava auto.

Pohjanmaan Kauppiaiden O.Y.

Vaasan konttori

Tukkuliike

BENSIINIASEMA

VAASAPUISTIKOLLA

toimittaa Teille parhaan polttoaineen ja voiteluöljyt.

Omistaa

Vaasan Autovaruste Oy.

Puhelin 1500.

Värejä, Öljyjä, Pensseleitä, Tapetteja, Vernissaa, Lakkaa

y.m. alaan kuuluvia tavaroita

SUOMEN VÄRI- JA VERNISSATEHTAAN OSAKEYHTIÖ

Vaasan Haaraliike

Kauppapuistikko N:o 6. — Puhelin 1084.

Sähkömoottori Osakeyhtiö

VAASA

Pohjanmaan suurin sähköliike

Suuret varastot. Halvat hinnat.

Vaasassa suositellaan seuraavia liikkeitä:

Kommunismi on hävitettävä!

Kerran alkutalven ensimäisinä päivinä eräät koulupojat pitkän, nukuttavan opetustunnin loputtua kirmasivat kartanolle, tekasivat nuoresta lumesta pienen pallon ja heittivät sen opettajahuoneen akkunaan. Se oli tietysti uskallettu teko. Mutta samalla se herätti huomiota. Opettajisto hiukan siritti silmiään ja rupesi nuhtelemaan, mutta koulupojat jatkoivat vaan paiskimistaan ja sanoivat, että he ovat kyllästyneet yhtämittaiseen nukuttavaan tunnelmaan ja haluavat hiukan virkistystä ja todellista elämää. Talven kuluessa oli pikku lumipallosta jo nuoskeassa lumessa kasvanut mahtava valkoinen pallo, joka kohosi yhä lähemmäksi opettajahuoneen akkunan reunaa. Opettajat arvelivat, että antaapa pallon olla siinä, kylläpähän se kevään tullessa sulaa. Mutta nyt tapahtui ihme. Kevät tuli ja lumet sulivat — suuri pallo ei sulanutkaan. Nyt on jo kesä kukkeimmillaan, mutta pallo on vieläkin, ja entistä kookkaampana, akkunan kohdalla ja peittää jo koko sen näköalan. Sepä ihmeellinen lumipallo!

Tämän sadun voisi lopettaa tähänkin, mutta koska satu on tosi, selitettäköön se.

Lapuanliike alkoi pienestä tapahtumasta, kasvoi ja voimistui. Vallanpitäjät eivät alussa olleet sitä paljon näkevinäänkään. Tosin kohteliaasti ottivat vastaan lähetystön ja lupasivat ryhtyä toimiin kommunismin "vastustamiseksi", mutta "unohtivat" sitten koko asian. He arvelivat nähtävästi, että politiikalla ja diplomatialla pidetään kyllä kurissa sisukkaatkin miehet. Olihan nyt hiukan tavatonta, että kansa ryhtyi omin käsin kurittamaan lakien turvissa pesiviä ryssänkätyreitä.

Suuret kansanliikkeet ovat lähteneet alkuun pikku tapahtumasta, mutta niillä on ollut syvään maan uumeniin tunkeutuneet juuret. Niin oli laita Lapuanliikkeenkin. Lumipallon tavoin se lähti vierimään kasvaen pian jättiläismäiseksi. Valtiovalta ei vieläkään havahtunut. Täytyi antaa uusia omankäden merkkejä. Tapaukset seurasivat nyt toisiaan nopeasti. Lapuanliike lujittui yhä enemmän ja sitä tukeva isänmaallinen kansalaisajatus yli koko maan heräsi. Varsinainen kehityskuukausi on ollut kulunut kesäkuu, jolloin jokainen päivä on tuonut jotain uutta tapausten sarjaan. Mutta ylipäänsä kaikki se, mitä se on tuonut, on ollut omiaan vahvistamaan täältä alulle lähtenyttä kansanliikettä. Lapuanliikkeen nimellä se nyt on järjestäytynyt ja viittonut päämääränsä, mutta samalla se nyt jo tosiasiallisesti on suuri kansallinen joukkoliike, taatusti ja järkähtämättömästi isänmaallisten kansalaisten ryhmitys, joka tietää mitä tahtoo ja tekee, mitä tuntee ajan vaativan. Sen lippuun on kirjoitettu: kommunismi on hävitettävä! Ja se merkitsee sitä, että kommunismi myös on hävitettävä! Herää Suomi, sanoista tekoihin! — oli sen ensimäinen julkihuuto. Suomen kansa on nyt herännyt, ja sanoista tekoihin on jo käyty.

Tämä liike, Lapuanliike, tunnetaan myös aktivistisen liikkeen nimellä. Miksi? Siksi, että se itse suorittaa ja vaatii valtiovallan suorittamaan tätä sanoista tekoihin-toimintaa, aktiivista toimintaa. Kommunismi on tästä maasta hävitettävä! Nyt jo valtiovaltakin on ollut pakotettu kallistamaan korvansa tälle vaatimukselle. Valtiovalta on seurannut eteläpohjalaisten antamaa esimerkkiä jo osittain. Se on, ainakin toistaiseksi, lakkauttanut kaikki kommunistiset sanomalehdet ja sinetöinyt niitä painaneet kirjapainot. Mutta tämä on vaatimuksessa vasta ensimäinen kohta. Jälellä ovat kommunismin tuhoisaa myrkkyä kylvävät pesäpaikat, nim. kommunistien naamioidut yhdistykset työväentaloineen. Jälellä ovat ryssän palkkaamat kommunistijohtajat ja organisaattorit sekä varsinaiset aatteelliset kiihoittajat. Niiden elin- ja vaikutuspaikka ei ole tässä maassa, vaan siellä, missä kommunistisia "ihanteita" valtion puolesta toteutetaan. Niinkauan kuin Suomessa on kommunistisia kiihoittajia tai kommunistien yhdistyksiä ja muita kokoontumispaikkoja, niin kauan ei voida puhua rauhasta ja niin kauan ei myöskään aktivistinen liike tule lepäämään. Kun vaatimuksen koko sisältö on tunnustettu ja toteutettu, kun sana on kokonaisuudessaan tullut teoksi, silloin vasta on Lapuanliike saavuttanut tarkoituksensa ja silloin se jättää valtiovallan tehtäväksi tämän tärkeän saavutuksen jatkuvan valvomisen.

Meitä on tässä työssä halvennettu ja mustattu, meidät on yritetty leimata hämäräperäisyydellä y.m. Ei ole kaunista kohdella siten meitä, jotka taistelemme puhtain isänmaanlipuin pelastaaksemme meille kalliin maan punaiselta rutolta ennenkuin se on myöhäistä. Me tahdomme taas viitata "lumipalloomme" ja näyttää: se on kasvanut kesän helteessäkin ja se on yhtä valkoisenpuhdas kuin alussaankin. Eikä se tule sulamaan, vaan se vyöryy kommunismin yli ja sulattaa sen tästä maasta, niin ettei siitä ole jäävä punaista jälkeäkään.

Me olemme sanoneet: kommunismi on hävitettävä! Ja me tulemme sen hävittämään!

Kaksi valkoista

Matkalla isänmaan asioissa poistuivat äkkiä täältä 8. VI. —30

Rakkaat poikamme ja veljemme:

Yrjö Hissa

s. 12. 11. 1907.

Maiju ja Jaakko,
Tellervo, Jaakko, Pentti, Mikko ja Väinö Hissa.
Kyllikki, Jussi, Erkki ja Pentti Heiskanen.
Aune, Vilho ja Mikko Karppala.

Herralta tämä on tul lut; se on ihmeellistä silmissämme.

Ps. 118: 23.

Jussi Perämäki

s. 19. 5. 1903.

Isä, siskot ja veljet.

Herra antoi, Herra otti, kiitetty olkoon Herran nimi.

JUMALA SYNNYINMAATA VARJELKOON.

Kesäkuun 13 pnä 1930 toimitettiin Lapualla nuorten aktivistien, ylioppilas Yrjö Hissan ja maanvilj. Jussi Perämäen hautaus isänmaallisin juhlallisuuksin. Mukana oli arviolta 2,000 henkeä.

Surutilaisuus alotettiin kummankin vainajan kodissa. Perämäelle kokoonnuttiin klo 10 jälkeen. Vainajan arkun ääressä veisattiin "Minä vaivainen mato ja matkamies" ja "On meno murheen laaksossa". Senjälkeen vainajan serkut nostivat arkun ruumisvaunuihin ja niin häntä lähdettiin saattamaan viimeiselle matkalleen. Hissaan kokoontuivat hänen omaisensa ja tuttavansa runsaslukuisina. Lähtövirreksi veisattiin edesmenneen arkun ääressä "Edessäs Herra Jumala", minkä jälkeen lähimmät omaiset kantoivat arkun ruumisvaunuihin.

Kirkon lähelle saavuttua kannettiin molemmat arkut sankarihaudalle, jonka ympärille suojeluskunta oli asettunut kunniavartioon. Kuoron laulettua Bachin motetin "Jeesus arteheni", astui arkkujen ääreen pastori Olavi Kares, pitäen voimakkaan hautauspuheen raamatun sanoista "Meillä on Jumala, joka auttaa ja Herra, Herra, joka kuolemastakin pelastaa". Siunauksen jälkeen veisattiin "O Jeesus Kristus auttajan". Seppeleitä tuotiin arkkujen päälle tavattoman runsaasti. Omaisten laskettua seppeleensä, toivat pankinjohtaja Yrjö Nikula ja maanvilj. Vihtori Kosola "Aktivistin" seppeleet kummankin vainajan arkulle.

Maanvilj. Kosola puhui seppeleen nauhoissa olevien sanojen: "Ei oikeutta maassa saa, ken itse sit' ei hanki", johdolla. Hän mainitsi, että nämäkin vainajat olivat entisen lapualaisen talonpojan, tunnetun Nuijasodan päällikön, Jaakko Ilkan jälkeläisiä ja etteivät he olleet puhujia, vaan tekijöitä, jotka olivat valmiit kaikkensa uhraamaan, kun sitä tarvittiin. Jos tällaisia poikia olisi paljon, ei isänmaa olisi siinä tilassa, missä se nyt on ja josta se pyrkii vapautumaan.

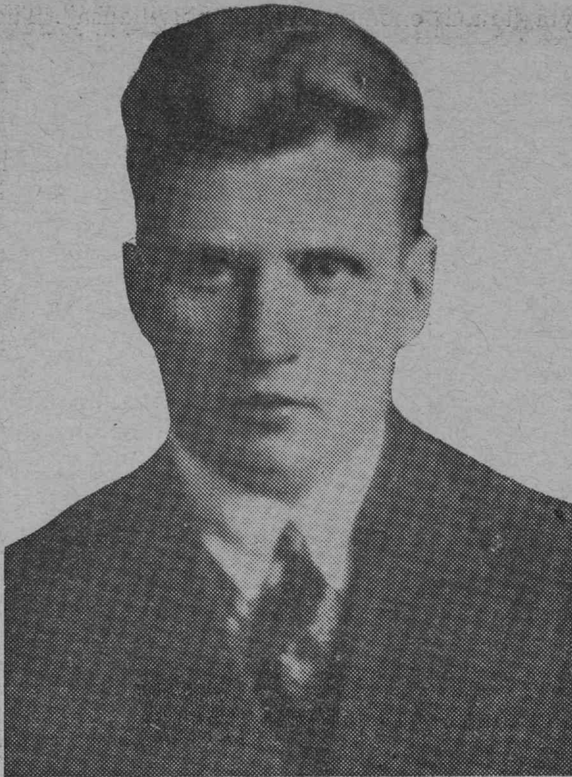
Lapuan suojeluskunnan seppeleen laskivat aluepäällikkö Kivinen ja suojeluskuntalaiset Perälä ja Ketola. Lapuan lottain seppeleen laskivat opettajatar Elli Latvala, hammaslääkäri Viivi Laurell, emäntä Tyyne Saari ja rva Ilma Talosela.

Kirjapainojutussa syytettyjen lapualaisten yhteiset seppeleet laskivat pankkivirkailijat Veikko Vuorjoki ja Yrjö Lehtinen, ylistarolaisten syytettyjen seppeleet maanvilj. Matti Tuokko ja Jaska Peräkorpi, puolustusasianajaja, varatuomari Pöytäniemen laskiessa niinikään oman seppeleensä.

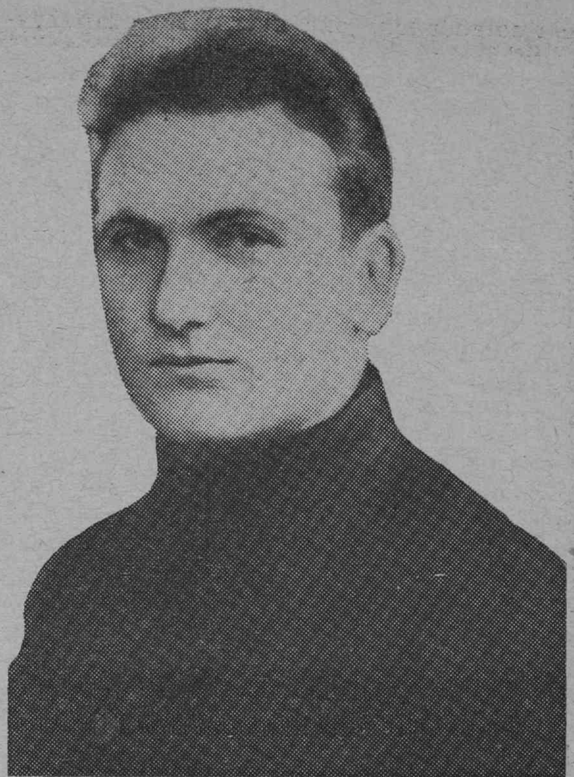
Ilmajoen suojeluskunnan seppeleen laskivat maanviljelijät Kalervo Nikkola, Martti Metsä-Ketelä ja Iisak Valkama, ylistarolaisten seppeleen kirkkoherra Malmivaara, maist. Saarnenheimo, maanvilj. Kuusela ja valokuvaaja Leivo, Kuortaneen lottain seppeleen neidit Martta Hallila ja Ilmi Kulju, alahärmäläisten seppeleen maanvilj. Antti Hilli puolisoineen, Alajärven aatetoverien seppeleen opett. Tauno Kotkaniemi, vaasalaisten ystäväin seppeleen poliisilaitoksen sihteeri Nyman, etelä-hämäläisten seppeleen insinööri Nikko Hämeenlinnasta, valtion patruunatehtaan virkailijoiden ja työtoverien seppeleen Yrjö Hissan arkulle laskivat nti Skytt ja herra Kullervo Leskinen, entisten luokkatoverien seppeleen ylioppilaat Helvi Luoma ja Heikki Liimatta sekä muiden toverien seppeleitä yliopp. Ahti Pyhälahti, Ingemar Löfman ja nti Aili Muurimäki, hra Pyhälahden pitäessä puheen vainajan muistolle. Myöskin laskettiin seppeleitä m.m. Alajokisilta, ministeri Jalo Lahdensuon perheeltä, kauppias Olavi Hissalta, johtaja Asplundilta y.m. Ylistaron ystäväin seppeleen Perämäelle laskivat maanv. Juho Luikku ja nti Aili Kuivinen, monia muita yksityisten seppeleitä mainitsematta. Kummankin vainajan arkut peittyivät kauniin kukkaiskummun suojaan.

Tämän jälestä lauloi kuoro Klemetin "Rauhaa kaipaan" ja "Oi kallis Suomenmaa". Sitten arkut nostettiin jälleen ruumisvaunuihin ja lähdettiin kulkemaan hiljalleen hau-

sankaripoikaa

Yrjö Hissa

Jussi Perämäki

tausmaata kohti, suojeluskuntajoukkueen marssiessa ruumisvaunujen jälessä kunniavartiona. Hautausmaan portilla lauloi kuoro "Me rauhan saimme" ja senjälkeen molemmat vainajat kannettiin hautaan.

Hautausmaalta palattiin jatkamaan yhteistä muistotilaisuutta yhteiskoululle, jossa viivyttiin myöhäiseen iltaan saakka. Lopuksi pidettiin hartausseurat, joissa puhuivat rovasti Väinö Malmivaara ja kirkkoherra Arvi Malmivaara. Päätteeksi laulettiin iltavirsi "Suojaavat siivet . . ."

Erikseen on tässä numerossa kerrottu tilaisuudessa pidetyt puheet. Sähkösanomatervehdyksiä saapui seuraavasti:

Helsingistä: Lämpimästi osaaottaen lähetämme kunnioittavat terveisemme surujuhlaan. — Forsman, Riipiset.

Helsingistä: Masentuneina valitamme rohkeiden poikienne äkillistä poismenoa. Heille ei ollut mikään uhri liian kallis isänmaan puolesta. — Isänmaan ystävät, Helsinki.

Helsingistä: Teille niin raskaan murheen päivänä lähetän parhaat myötätunnon, ja osanoton tervehdykseni. — Jalo Lahdensuo.

Harvilasta: Yhdymme Etelä-Pohjanmaan maakuntasuruun kahden sankarin kuoleman johdosta. Älkää hellittäkö, pojat. — Sillanpää.

Säynätsalosta: Luottaen asian oikeuteen vilpittömästi suremme, osaaottaen tervehdimme. — Eteläpohjalaisia Säynätsalosta.

Helsingistä: Lapuan surujuhlille: Kellonsoitto kaikaa kautta maan, kyynel virtaa, sydän sykkii, kansa herää toimintaan. — Ali ja Vietti Nykänen.

Sortavalasta: Vakuutettuina siitä, että isänmaan paras on ohjannut urheiden poikienne tekoja, pyydämme teitä vastaanottamaan kalliimman uhrinsa antaneiden muistoksi syvä osanottomme ja kunnioituksemme. — Kansalaisia Sortavalasta.

Kokkolasta: Matkalla isänmaan asioissa pois siirtyneiden nuorten urhojen omaisille kunnioittavat tervehdyksemme. Kunnia kuolla on vapauden tiellä. — Keski-Pohjanmaan aktivistit.

Hyvinkäältä: Otamme osaa suruunne. Olkoon teidän lohdutuksenanne ajatus: "murheell' ei saa muistoasi viettää". — Elli, Lauri ja Salome Väisänen.

Kaulirannalta: Matkalla kunniakkaissa asioissa poistuneille kunnioittavimmat tervehdyksemme. — Kaulirantalaisia.

Kangasalta: "Kuinka ovat sankarit kaatuneet. Minä suren suuresti sinua, veljeni, Jonatan". 2 Sam. 1: 25—26.

Sydämeni ääni kehoittaa minua yhtymään suureen suruunne. Moni tekee sen varmaan minun kanssani. Olen vakuutettu siitä, että teitä on muistettu kautta Suomen näinä merkillisinä päivinä. Teillä on osananne raskas suru. Mutta se kantaa hedelmän, niin totta kuin elää se Herra, joka ei tuomitse silmänäöltä eikä korvakuulolta. Älkää masentuko! Tässä maassa on vielä muitakin kuin isänmaan imartelijoita. Nuorten vainajien kuolo kehottakoon meitä rukoukseen ja toivoon kurjan isienmaan puolesta. Herra Teitä virvoittakoon! — Emil Ponsimaa.

Khra Arvi Malmivaaran puhe Yrjö Hissan ja Juho Perämäen hautajaisissa.

Virsi, jonka juuri veisasimme, oli taistelevan ihmisen rukousta Herran edessä. Hän vei siinä hätänsä Herran eteen. Hänen taistelunsa tarkoituksena on sielun pelastuminen ja siinä onkin paljon taistelemista. Apostoli kehoittaa tuohon sotaan, hän käskee ystäviensä taistella jalo uskon taistelu ja hän käskee pukeutumaan Jumalan koko sota-asuun.

Mutta on monta kohtaa ja monta asiaa tuossa taistelussa, jota kristitty käy ja jonka helteestä

hän hätänsä vie Herran eteen. Tämä surujuhla kertoo tuosta. Apostoli sanoo, että meillä ei ole sotaa yksinomaan lihaa ja verta vastaan, vaan pimeyden henkivaltoja vastaan. Minä uskon, että nämä vainajat olivat saaneet armon kuulla sotahuudon, joka kutsuu sotaan pimeyden henkivaltoja vastaan. Kun muistamme niitä rienauskirjoituksia, joita näittenkin lakeuksien kansan keskuuteen on levitetty ja muistamme sen, että tämän kansan keskuudesta vastattiin niihin: "Näillä lakeuksilla ei saa pilkata Jumalaa!" ja kun tiedämme että vainajat olivat mukana siinä taistelussa, johon ryhdyttiin tuon rienauksen pois hävittämiseksi, niin uskomme, että siinä pohjimpana oli tuo tunne: "Näillä lakeuksilla ei saa pilkata Jumalaa!" Siellä, missä Jumalan pilkka rehoittaa ja asuu, siellä on vaikeata taistella sielun pelastumisen puolesta — jos se muutenkin on vaikea — siellä on vaikeata isän ja äidin varjella lapsensa, siellä on vaikeata perheen isännän pitää huolta huonekuntalaisistansa, naapurin naapuristansa, opettajan seurakuntalaisistansa, j.n.e.

Tuossa taistelussa ovat nämä vainajat kaatuneet. Raskas on uhri, muta meidän on se annettava, kun se on meiltä otettu.

Tämä surujuhla on juhla, jossa isänmaan asia on katseltavanamme — ja Jumala olkoon siitä kiitetty, että näin on! Meidän silmiemme edessä kangastaa päivä, että tässä maassa voitaisiin varjeltua Jumalan pilkasta, että tässä maassa voitaisiin varjeltua sellaisesta saastasta, mikä polkee jalkoihinsa sen, mikä meille on pyhä ja kallis! Meidän silmäimme edessä kangastaa päivä isänmaassamme, jossa Jumalan pelko voi asua, jossa voidaan taistella sielun pelastumisen puolesta ja jossa lähimäisenrakkaus elähyttää kansalaisia.

Me emme tahdo mielellämme astua aikaan, jolloinka veljiämme talutetaan vankiloihin ja seinää vasten ammuttaviksi. Me emme mielellämme tahdo astua aikaan, jolloinka kirkoistamme tehdään ruokaloita ja tanssihuoneita.

Minä olin äskettäin Venäjän rajalla. Siellä sain rajalle vedetyn piikkilanka-aidan takaa katsella kirkkoa, joka tänä päivänä on tanssihuoneena. Sen kellot eivät koskaan kutsu ihmisiä jumalanpalvelukseen niinkauan kunnes Jumala armahtaa rajantakaista kansaa. Ja minä olen nähnyt siellä sellaisen pelon alla olevia ihmisiä jotka, huolimatta siitä, että kansa toisella puolella rajaa kokoontuu seuroihin, eivät uskalla edes päätänsä kääntää katsomaan mitä tuolla tapahtuu. Kauhuna oli hirmuvallan kivääri ja pakkovalta.

Me emme tahtoisi astua tuohon aikaan. Me emme tahtoisi astua sellaiseen aikaan, jolloinka sinut puolisosi ja lastesi kanssa talutettaisiin pois kodistasi, siitä kodistasi, joka on sinun taistelupaikkasi tällä matkalla ja teidät lähetettäisiin mieron taipaleelle.

Siitä syystä tuntuu hyvältä että tänäpäivänä on rukouksen pyhä henki liikkunut keskuudessamme. Liikkukoon se edelleenkin kun Herra on meille antanut meidän käsiimme isänmaan asian, ja Hän on antanut sen nyt niin peräti vakavana ja peräti painavana. Minusta tuntuu, että niinkuin kaksitoista vuotta sitten Herra painoi polvilleen tätä kansaa ja Herra pusersi kyyneleitä silmistä kalliiden uhriarkkujen ääressä silloin, niin Herra painaa meitä nytkin polvillemme.

Mieleeni muistuu eräs kirjoitus tuonnottain "Vaasa"-lehdessä ja siinä sanottiin, että "olisi syytä tehdä enemmän työtä polvillansa". Tuo lause tulee nyt mieleen uudestansa. Liikkukoon rukouksen Pyhä Henki keskuudessamme, että meidän kansamme elämässä vaikuttavimpana olisi elämän ja kuoleman Herra, että Hän saisi sanoa sanansa sinulle ja minulle tuolta ylhäältä ja ohjata meitä siinä asiassa, johon meitä kutsuu isänmaa ja Jumalan kunnia.

Te veisasitte äsken virren: "Minä vaivainen mato ja matkamies" ylistystä Kolminaisuudelle, Isälle, Pojalle ja Pyhälle Hengelle. Täyttäköön se vielä kaikkien sydämet! Vaatikoon se meitä Jumalan vanhurskauden puolelle ja varustakoon se meitä työhön tämän kalliin maan ja kansamme vapauden ja itsenäisyyden hyväksi!

Pankinj. Nikulan puhe Yrjö Hissan ja Juho Perämäen hautajaisissa.

Yrjö Hissa ja Jussi Perämäki.

Te nuoret vainajat.

Jokainen, jolla on ollut tilaisuus tuntea Teitä lähemmin ja seurata toimintaanne varsinkin parin kolmen viimeisen kuukauden aikana, on voinut Teissä panna merkille erään seikan, nim., että isänmaa oli Teille kaikki kaikessa. Nyt, jolloinka taas uudelleen lyödään arpaa isänmaamme kohtalosta ja tulevaisuudesta, jolloin on noussut kansamme ratkaistavaksi kysymys kumpiko, isänmaanystävä vaiko isänmaanpetturi tulee tämän kovia kokeneen kansan kohtaloista määräämään, olette osoittaneet, että sydämissänne paloi puhdas kirkas isänmaanrakkauden tuli, joka yhdistyneenä tuliseen toimintatarmoiseen luonteeseenne ei antanut Teille päivän lepoa eikä yön rauhaa. Olitte alati joka hetki valmiit suurimpiinkin uhrauksiin, kun vain tiesitte, että rakkaan isänmaan onni ja menestys niin vaati. Tämä maa tulee aina vaatimaan Teidän laatuista uhrimieltä, ja niin kauvan, kun sitä tässä kansassa löytyy, ei isänmaamme asioita voi hoitaa isänmaan-kavaltaja vaan kuuluu se — nuoret vainajat — Teidän kaltaisille miehille.

Äkkiä, aivan odottamatta saapui meille raskas tieto siitä, että Te matkalla isänmaanne asioissa olette jättäneet meidät ja siirtyneet tästä elämästä iäisyyteen. Seisomme nyt tässä raskaan surun painamina; Teidän, parhaitten poikiemme, menetys on meille isku, joka tuntuu Mutta tämä isku ei saa meitä kuitenkaan murtaa ja lannistaa, vaan se velvoittaa meitä entistäkin tarkemmin valvomaan, että Teidän esimerkillinen, voimakas isänmaanrakkaus ei sammu Teidän mukananne, vaan että se syttyy ja palaa kaikissa meissä ja mahdollisimman monessa kansamme jäsenessä niin, että Teidän päämääränne: isänmaan kavaltajat ja — petturit pois tästä maasta, mahdollisimman pian toteutuisi.

Kiitoksia Teille — Yrjö Hissa ja Jussi Perämäki — kaikesta. Isänmaa kaipaa Teitä.

Pastori Olawi Kares siunaa waiuajain ruumiit.

Rovasti Väinö Malmivaaran puhe Yrjö Hissan ja Jussi Perämäen hautajaisissa.

Kun tämä kansanjoukko seisoi tänään sankaripatsaan ympärillä, oli siinä koolla varmaan paljon isänmaanrakkautta, paljon sitä mieltä, joka on valmis antamaan kaikkensa maansa ja kansansa parhaaksi, paljon lujaa tahtoa ja tarmoa, paljon kalliita, tällaisia ajallisia aarteita.

Mutta siinä kansanjoukossa liikkui myös varmaan rukouksen Pyhä Henki. Se Henki teki työtänsä niissä isissä, joiden sydämen läpi on kulkenut poikansa surman kuula. Se Henki teki työtänsä Etelä-Pohjanmaan rukoilevissa äideissä. Se teki työtänsä sen veisaavan kansanjoukon kanssa, joka tänään saatteli surren nuorukaisia maan multaan.

Moni siinä sankaripatsaan luona seisovista sanoi itseksensä, ettei hän osaa rukoilla niinkuin tulisi, mutta sellaisissa osaa rukoilla rukouksen Pyhä Henki. Ja se Henki on tänään pyytänyt Jumalalta, että Jumala varjelisi Suomen maata ja sen kärsinyttä kansaa, että Jumala kantaisi näiden poisotettujen nuorukaisten vanhempia niiden syvinä murheen hetkinä. Se Henki on pyytänyt, että Jumala armollansa kannattaisi meitä kaikkia, ottaisi hoitoonsa meidät ja meidän lapsemme, vuodattaisi armokasteensa jälleen tänne Etelä-Pohjanmaalle ja yli koko meidän maamme.

Tämä rukouksen Pyhä Henki, joka asuu vapisevassa mielessä ja särjetyssä sydämessä, on näin laskenut meidät ja meidän kansamme asiat Armahtajan käsiin näinä hetkinä, jotka varmaan merkitsevät meille paljon.

Kerran eräs Etelä-Pohjanmaan isä jätti poikansa kasarmille ja tuli sieltä takaisin rukoillen, kun Herran Henki hänessä rukoili. Sille isälle sanoi joku, joka tämän kuuli: "Sinun poikasi on nyt tallella". Kun rukouksen Pyhä Henki on laskenut taivaan Herran käsiin meidän maamme ja kansamme kohtalot, niin on sanottava tässäkin juhlassa, että Suomen kansan kohtalo on nyt tallella, se on Herran käsissä, sitä hoitelee se käsivarsi, joka ei ole lyhetty vieläkään eikä lyhetä milloinkaan.

Vastaako eduskuntamme lain henkeä?

Lain kirjaimen mukaan ei kenelläkään voine olla mitään muistuttamista eduskuntaamme vastaan. Ovathan edusmiehet valitut lain säätämässä järjestyksessä, valitsijoitten oltua valtakuntamme äänivaltaisia kansalaisia. Kun puhutaan laillisuudesta, niin silloin tavallisimmin, mikäli eduskunnasta on puhetta, nähdään vain se, miltä se näyttää lain kuivan kirjaimen valossa. Sen sijaan jää toisarvoiseen asemaan, mikä henki asuu laillisimmassakin elämän muodossa. Jos henki on elämän laillisessa muodossa väärä tai toinen kuin mitä lain kirjain edellyttää, silloin myöskin sen muodostama elämä ei täytä sitä tarkoitusta, jota varten joku laillinen elämänmuoto on olemassa.

Voidaan hyvällä syyllä sanoa, että tämä jälkimäinen pitää paikkansa — mitä lain henkeen tulee — eduskuntaamme kokonaisuutena katsoen. On ensinnäkin selvää, että vaikka lakimme myöntävät kaikille kansalaisoikeudet ja oikeuden ottaa osaa valtakunnan kohtaloitten määräämiseen, niin epäilemättä nämät oikeudet ovat annetut sillä edellytyksellä, että kansalaisissa asuu h y v ä i s ä n m a a l l i n e n t a h to. Tätä on katsottava siksi edellytykseksi, jolle rakentuu kaikki terve ja valtakunnan kaikkia kansalaisia palveleva isänmaallinen työ. Tämä hyvä isänmaallinen tahto merkinnee porvarilliseen maailmankatsomukseen perustuvaa ajatusta ja toimintaa, sellaisena kuin tämä historiassamme esiintyy, ja elämän kaikinpuolista edelleenkehittämistä tämän saman hyvän isänmaallisen tahdon määräämällä tavalla. Joskin tämä hyvä isänmaallinen tahto voi ilmetä monissa eri vivahduksissa, keskittyy se kuitenkin siihen, mitä me ymmärrämme sanalla isänmaa.

Olkoonpa kommunistinen eduskuntamme ryhmä nyt lain kirjaimen mukaan vaikka kuinkakin "laillinen", niin tuskinpa kenelläkään on otsaa väittää, että ryhmä ja sen valitsijat millään tavalla kantaisivat hyvän isänmaallisen tahdon leimaa. Kun joku ulkomaalainen kommunisti pyrkii maamme kansalaiseksi, niin silloin tavallisimmin hänelle ei kansalaisoikeuksia myönnetä, koska hänellä ei katsota olevan niitä sisäisiä edellytyksiä, jotka pidetään Suomen kansalaiselle välttämättömänä.

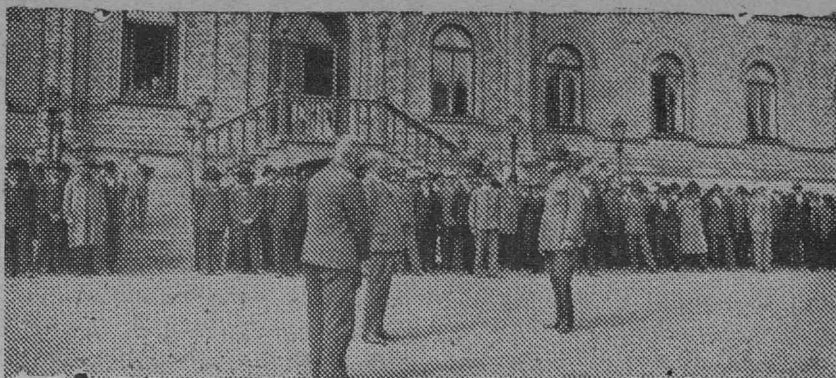
Ja suuri sosialidemokratinen puolueemme ei myöskään, asiaa teoretisesti tarkastellen, sen päämäärää silmälläpitäen, voine asettua hyvän isänmaallisen tahdon täyttäjien riviin. Pyrkiihän se vallankumouksellisesti kaikkien tuotannon välikappaleitten valtion haltuun saattamiseen ja aivan perusteiltaan uuden sosiaalisen yhteiskunnan luomiseen, joka itse asiassa on aivan samanlainen kuin kommunistien päämäärä, vaikka tapa sen saavuttamiseen on tällä hetkellä toinen kuin kommunistien. Ja sosialidemokratiemme ajatus ja toimintatapa kantavat siinä määrin kansainvälisyyden leimaa, että varsinainen porvarillinen isänmaallisuus siitä useasti aivan kokonaan häipyy, kun meillä ei sosialidemokratia esiinny vielä edes kansallisena, jollaisena se jo muutamassa Europan maassa on.

Edelliset joko valtakunnallemme aivan vihamieliset tai epäkansalliset sisäiset edellytykset astuvat lain kirjaimen puitteissa kansamme eduskuntaan ja vaikuttavat sen toimiin ja päätöksiin useasti aivan määräävällä, jopa ratkaisevalla tavalla. Tästä on seurauksena, että lakien laadinnassa joudutaan tekemään myönnytyksiä "vasemmalle", joka merkitsee isänmaallisten tarkoituksien heikkenemistä, ja laki, joka määrää elämänkehitystä ja elämän sisäistä muodostumista, joutuukin heikentämään hyvää isänmaallista tahtoa tai ohjaamaan elämää valtakunnan elinehdoille epäedulliseksi. Tästä ovat hyvinä esimerkkeinä se tapa, jolla vasemmistomme on suhtautunut maan puolustukseen, kommunisteihin, uskontoon j.n.e. Asiaa aivan teoretisesti tarkastelemalla voidaan sanoa, että koko yksikamarisen eduskuntamme aikana on ainoastaan n.s. tynkäeduskunta ollut hyvän isänmaallisen tahdon määräämä siinä suhteessa kuin se ajan kohdassa oli mahdollista.

Ylläesitetyn käsityksen mukaan ja jos asiat otetaan aivan teoretisesti, merkitsee se siis sitä, ettei meillä ole lain hengen mukaista eduskuntaa eikä ainoatakaan säännöllisessä järjestyksessä laadittua lakia tai asetusta, joka isänmaalliselta kannalta katsoen olisi kunakin hetkenä hyvän isänmaallisen tahdon mukaisesti paras mahdollinen. Tämän käsityksen sovittaminen kaikkiin valtiollisen elämän eri ilmenemismuotoihin tietää sitä, että elämämme pohja on oikea, mutta sille tehty rakennus on arveluttavasti joka suhteessa jossain määrin väärä, ja vaatisi perusteellista korjausta. Isänmaallisten tyytymättömyydellä on siis oikeutetut syynsä.

On varmaa, että mikäli elämämme jatkuu nykyiseen suuntaan vielä jonkun aikaa, on myöskin ylläsanottuun kiinnitettävä huomiota ratkaisevalla tavalla. Virheet, jotka tehdään elämänlakeja vastaan, rankaisevat raskaasti itsensä. Hyvä isänmaallinen tahto on nyt etsimässä omat terveet ja osittain uudet tiensä. Onko se siinä onnistuva ja mitä se tulee tuomaan h e n g e n puolesta tervettä elämämme muotoihin, sen näyttää tulevaisuus.

V. V—o.

Vihtori Kosola puhuu maaherra Heinrichsille.

Kommunistit kuutamolle!

Kommunistit kuutamolle! Se on isänmaallisten kansalaisten tuorein iskusana Suomessa nykyisin. — Eikä aiheetta, sillä nuo kommunistit, joiden suonissa virtaa suomalaista verta ja joiden synnyinmaa on Suomi, jäytävät poikki laillisen yhteiskuntajärjestyksemme peruspylväitä saattaakseen maansa ja kansansa vieraan ikeen alaisiksi.

Herätkäämme! Miksi annamme kommunistisen myyräntyön jatkua? Tehkäämme siitä pikainen loppu. Itsenäisyytemme, tuo unelmiemme kohde, vaivoin saavutettu, verin lunastettu, ei voi säilyä, ellemme tositeolla seiso sen puolesta.

Vaikea on käsittää, miten suuri joukko kansalaisistamme on rahanhimon ja monien muiden pyyteiden innoittamana myynyt nahkansa juutalais-ryssäläis-kommunistisille kultaruplankauppiaille. Suurta selkärangattomuutta ja tyhmyyttä osoittaa kommunisteistamme se, että he suuria lupauksia ja kultaruplia vastaan pettävät maansa ja kansansa — he ovat vakoojia. H a l k i v u o s i t u h a n s i e n o n v a k o o j a i n p a l k k a o l l u t k u o l e m a. Se tulkoon meidänkin kommunistiemme osaksi. Näin sanoo kansamme ääni.

Puhutaan usein laillisten keinojen puutteesta kommunistiemme vastustamisessa. Siis lain mukaan toimien nämä juutalais-ryssien edesottamukset ovat ehkäisemättömiä. Tämä on lorua, vaikka se tällä hetkellä juuri pitää paikkansa. S ä ä d e t y n l a i n y l ä p u o l e l l a o n k a n s a n t a h t o. Kun kansa tahtoo, että kommunismin on kuoltava — niin se kuolee, olivatpa lait tässä myötä tahi vastaan.

Luonnollista on, että kansan laki kommunismin tuhoamiseksi on varmin, mutta se on oikeutettua vasta silloin, kun eduskunta ja hallitus tuntevat heikkoutensa.

Koko Europan etuvartijoina on meidän suomalaisten aikanaan tehtävä kommunismista museotavaraa. Jos me murrumme, merkitsee se kommunismin voittoa Europassa, jos kestämme, on se oleva siunaukseksi Europalle.

I s ä n m a a l l i s e t s u o m a l a i s e t — p u h k a i s k a a m m e y h t e i s k u n t a m m e m ä t ä p a i s e. Sen voimme vielä täydellisesti tehdä.

Jos jaa'amme kansalaisemme kahteen ryhmään, joista toisessa ovat lampaat eli isänmaalliset ja toisessa vuohet eli kommunistit, ei liene täysjärkisen ihmisen vaikea sanoa, kummassa ryhmässä on enemmän järkeä, voimaa, siveellistä ryhtiä, puolustustahtoa y.m. Säälittävää on vuohien, kommunistien joukko. Se on siveetöntä, järjetöntä kuin kevätlaitumien karja, tyhmää kuin apilapeltojen kellokkaat, voimatonta lenin-ryssien punamulta ja arkaa kuin pakojänikset.

Pohjanmaan miehet viitoittivat tien. Suomen kansa kulkekoon sitä. Päämääräksi tulkoon, että e n n e n k u i n k e l l o v i i m e i s e n k e r r a n t ä n ä v u o n n a l y ö, k o m m u n i s m i a e i e n ä ä n S u o m e s s a e s i i n n y ja kommunistit ovat joko telkien takana tahi unelmiensa ihmekaupungissa — Moskovassa.

P. S.

Kesäkuun 4:s

Autokaravaani saapuu Vaa saan.

Harras hetki haudalla.

Korkea oikeus istuu.

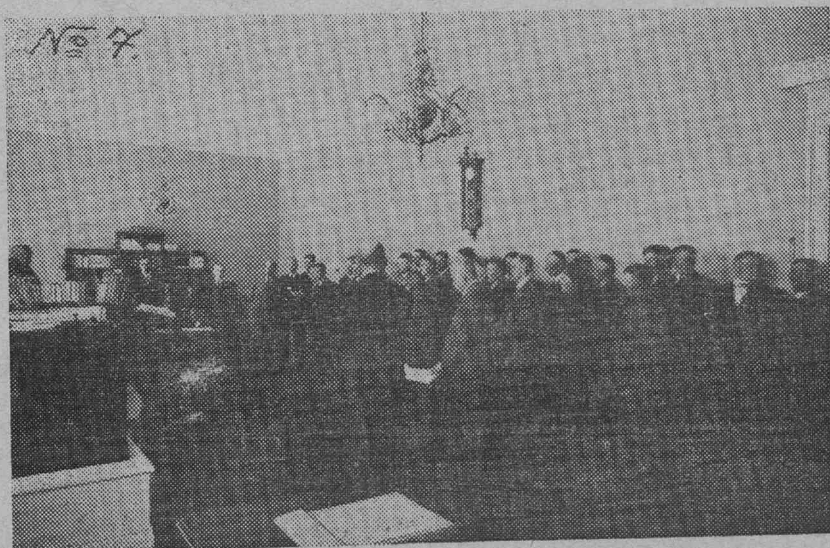
päivä Vaasassa.

Seppeltenlaskijat lähdössä.

Kansa odottaa päätöstä.

Syytetyt oikeussalissa.

Puheita kirkkoseuroissa Lapuan

Pastori Olavi Kares.

Veisattiin aluksi virsi 81 vanhasta virsikirjasta: "Jos Herraa palvella tahdot".

Tämä kansa, lakeuksien kansa on tottunut menemään isänmaan asioissa Jumalan kasvojen eteen. Sitä varten me olemme kirkkoomme tänä iltana kokoontuneet. Me tahdomme tunnustaa Herralle, että me emme osaa oikein isänmaan asiaa ajaa, jos et sinä, Herra, itse asiaa hoida. Me olemme heikkoja — sinä olet väkevä, me emme osaa, mutta sinä voit kaikki. Meidän keskuuteemme on saapunut kaikkien kunnioittama vieras ja me olemme tahtoneet tuoda hänet tänne näyttääksemme hänelle, mistä tämä kansa koettaa voimaa saada, että hän saisi yhdessä meidän kanssamme katsoa siihen lähteeseen, sieltä apua ja voimaa pyytäen.

Sanotaan, että te olette rukoilevaa kansaa Tunnetteko nyt näinä päivinä, kun on niin paljosta kysymys, että rukouksia pitäisi kohota taivaan Jumalan puoleen, rukouksia sydämen syvyydestä, että Herra tekisi heikoista väkeviä? Me tunnemme sen syvästi, että emme ole Jumalan aseiksi kelpaavia. Mutta täällä saa myös nähdä sen ihmeellisen toivon, että jos Jumala kelvottomasta kelvollisen tekee niin täällä on jokainen mies valmis menemään Jumalan aseena taisteluun ja kilvoitukseen, on valmis pukeutumaan matkaa varten niinkuin Israelin lapset ennen, silloinkuin suuret asiat ovat käsillä.

Herra Jumala, taivaallinen Isä! Armahda meitä, armahda Suomen kansaa. Anna meille valvova mieli, että me todella tuntisimme, mistä on kysymys, että me tahtoisimme sinun tietäsi pelvossa rukouksin etsiä, tahtoisimme kysellä, mitä sinä tälle kansalle nyt viittaat, tahdotko sinä sen aseenasi tuleen heittää, jota voit armosi aseena käyttää ja iankaikkisella voimalla tehdä tehtävääänsä kykeneväksi.

Lähetetään se kysymys Herralle ja odotetaan siihen vastausta, ei mennä pois, ennenkuin Hän sanoo meille, vieläkö Hän tätä Suomen kansaa armahtaa ja avaa tietä erämaan halki. Hän, vanhurskas Jumala, on lakeuksien kansalle tätä vaatimassa, on sanomassa: "Teidän ei silloin tarvitse epäillä, kun Jumala omassatunnossa sanoo: nyt on kuljettava suoraan eteenpäin, ei ole katsottava oikeaan ei vasempaan, ei kyseltävä sitä ja tätä, vaan mentävä sinne, mihin on koetettu mennä omantunnon äänen hoitamina Jumalan viitoittamia teitä, Jumalan näyttämään päämäärään.

Se on meidän harras rukouksemme tänä iltana. Herra, kuule se meidän sydämistämme, ota se meidän ainoana uhrina ja lahjana vastaan, että Sinä meidät väkeviksi tekisit tämän meille rakkaan kansamme tähden, meille rakkaan isänmaamme tähden, jotta voitaisiin suuret kysymykset nyt oikein ratkaista, kun sinä olet tämän kansan vaakalautaan pannut.

Puheen jälkeen veisattiin virsi 59 vanhasta virsikirjasta "Aina Herran tykö turvannen".

Senaattori P. E. Svinhufvud.

Arvoisat lapualaiset! Täällä on ilmoitettu, että minä tänne saapuneena vieraana lausuisin muutaman sanan. Mutta minulla ei ole paljon sanottavaa, sillä minä olen tullut tänne aivan yksityisenä henkilönä tutustuakseni Lapuan miehiin ja siihen mieleen, mikä täällä liikkuu. Minun huomioni on se, että Lapuan henki on puhtaasti isänmaallinen henki ja on sitä ilahduttavampaa nähdä, että tämä henki leviää yli Suomen maan. Näyttää siltä, kuin nousisi kansa kaikkialla samaan suuntaan kuin täällä Lapualla. Se on takeena siitä, että Lapuan alkuun panema liike on koituva siunaukseksi rakkaalle isänmaallemme. Kyllä Herra aina aseensa valitsee.

Puheen jälkeen veisattiin Sionin virsi 100: 24—26: "Sun etees, Jeesus, kannamme, Voimattomuutemme suuren".

Kirkkoherra Arvi Malmivaara.

Olen kuullut monta kertaa kysyttävän sekä suusanallisesti että sanomalehden palstoilla: "Mikä se on se Lapuan henki?" Me olemme tänä iltana saaneet tuntea "Lapuan hengen" vaikutuksia.

"Lapuan henki" puhtaasti isänmaallisena henkenä on vuosikaudet ja taas vuosikaudet saanut liikkua tässä Herran huoneessa. Palauttakaa mieliinne, rintamamiehet, vapaussodan kohtalokkailta päiviltä eräs hetki, jonka vietitte tässä Herran huoneessa. Lähtöhetki rintamalle oli edessä, omaisille oli jo sanottu hyvästit, mutta te tulitte vielä tänne Herran huoneeseen ja te nautitte tuossa alttarin ääressä Herran pyhän ehtoollisen. Te vietitte silloin suurta, isänmaallista hetkeä tässä kirkossa.

Ja kun te, seurakansa, palautatte mieliinne näitä suuria tilaisuuksia, joidenka todistajina olette saaneet olla tässä Herran huoneessa, niin teidän täytyy tunnustaa, että se, puhtaasti isänmaallinen henki, Lapuan henki, on alkanut kauniina, pyhänä ja voimakkaana ihmisten sielujen pyhäköissä suurina hetkinä tässä Herran huoneessa.

Eräs puoli "Lapuan hengestä", isänmaallisesta hengestä, on sanottuna tässä raamatun lauseessa: "Pelkää Jumalaa ja pidä Hänen käskynsä, niin tulee kaikkien ihmisten tehdä". Tämä henki on nostanut taasen Etelä-Pohjanmaan kansan liikkeelle. Tuo puhdas ja jalo henki siellä povessa on liiaksi paljon kärsinyt Jumalan pilkasta, jota on kylvetty kansan keskuuteen. "Lapuan henki" kuvastuu siinä vastauksessa, joka hiljattain annettiin Vaasalehdessä erääseen kirjoitukseen, missä tahdottiin lyödä rikki jumalisuuden asia kansamme nuorison keskuudessa, ja se vastaus kuuluu: "Näillä lakeuksilla ei saa pilkata Jumalaa!"

Ja me käsitämme sen syvästi, että on suurta armoa ihmisraukkaa kohtaan, kun Jumala an-

taa palvelijainsa käteen vitsan pahankuristen rankaisemiseksi.

Jumala suokoon, että pelkoon lankeaisivat näinä hetkinä ne, jotka seisovat Jumalan edessä pahuuden puolella!

Veisattiin Vanhan virsikirjan virsi 226: 9, 10, 11: "Minä vaivainen mato ja matkamies".

Pastori H. V. Vehmanen.

Kyllä tarvitaan nyt ystäviä mukana. Ei tarvitse jäädä joukosta, eikä saakaan jäädä kenenkään, ei vapisevan vanhuksenkaan. Tilanne on siksi vakava. On jotain sen tapaista, kuin oli Israelin lapsilla Rafidimin laaksossa, jolloin amalekilaiset, jotka olivat samaa heimoa kuin hekin, olivat Esaun jälkeläisiä, olivat hyökänneet kansan kimppuun, hävittääksensä kaikki, mikä oli Jumalasta kotoisin. Silloin osa kansasta lähti ase kädessä amalekkilaisia vastaan, kun taas toiset vetäytyivät syrjään taistelupaikalta, hiljaisuuteen vuorelle rukoilemaan. Ne miehet olivat Mooses, Aaron ja Huur. Mooses kohotti sauvansa taivasta kohden ja kun hänen kätensä väsyivät, kannattivat niitä Aaron ja Huur. Ja Jumalan voima vuoti alas niin, että Israel voitti Amalekin. Mutta kun Mooseksen kädet vaipuivat väsyneinä alas, voitti silloin Amalek.

Niin tarvitaan nytkin mukana kaikkia. Omasta heimostamme on lähtenyt niitä, jotka tahtovat turmella keskellämme sen, mikä on pyhää ja kallista ja jota on oppinut rakastamaan ja kunnioittamaan lapsuudesta lähtien. Nyt tarvitaan mukaan ennen kaikkea se osa kansasta, jolle on kallis tämä maallinen isänmaa ja sen ohessa se isänmaa, mikä on ylhäällä taivaassa.

Eräs keskuudessamme oleva opettaja kertoi äsken vietetyissä hautajaisissa täällä Venäjän oloja kuvaavan tapauksen, kuinka hän näki, että kirkko oli muutettu tanssihuoneeksi. Meillä on niitä kansalaisia, joilla on sama tarkoitus, kaataa kumoon kaikki, mikä on Jumalasta, tehdä kirkoista tanssisaleja ja teattereja, hävittää maasta pois kaiken, mikä on pyhää.

On niitä, jotka ovat valmiit iskuja lyömään, jos tarvitaan, ja valmiina lähtemään, kun isänmaa kutsuu. Mutta ennenkaikkea tarvitaan niitä, jotka lähtevät Jumalan vuorille kuin muinoin Mooses, Aaron ja Huur. On sittenkin niin, kuin eräs henkilö sanoi päivällä kirkosta pois mennessämme: "Me tarvitsemme nyt ennenkaikkea Kaikkivaltiaan apua". Niin on, Kaikkivaltiaan apua me nyt tarvitsemme, ja tarvitaan niitä, jotka hiljaisissa rukouksissa repivät tätä Kaikkivaltiaan apua alas maan päälle. Niitä oli sellaisia Suomen poikia toistakymmentä vuotta sitten, jotka lähtivät taistelemaan niitä vastaan, jotka Herran pyhää tahtoivat turmella, mutta oli myöskin niitä, jotka hiljaisuudessa täällä kotialttarien juurella notkistivat polvensa Jumalan edessä. Niitä tarvitaan taaskin ja niitä on nyt vielä. Ja Herra on avuksihuutavien apu. Hän on heikkojen tuki ja turva. Mitä enemmän niitä on, sitä voimakkaammin Herra liikkuu keskellämme, ja missä Hän liikkuu, siellä eivät Herran viholliset voittoa saa.

Puheen jälkeen veisattiin Sionin virsi 152: 15—18: "O Jeesus, korkein Paimenen, Kaitse sun laumas pienoinen."

Pastori Martti Rantanen.

Kun viime viikolla menivät katseemme sanomalehden etusivulla olevaan kaksoisristiin, missä ilmoitettiin kahden meidän parhaista pojistamme siirtyneen ajasta ijäisyyteen aivan äkkiarvaamatta, niin me siinä kuolemanilmoituksessa luimme merkilliset sanat. Sen ilmoituksen lopussa olivat nuo sanat: "Varjele, Herra, synnyinmaatamme!"

Nuo sanat kuvastavat tämän lakeuksien kansan käsitystä ja kokemuksen synnyinmaasta ja sen varjelijasta. Ne tietävät sitä, että synnyinmaa on ikiaikojen Jumalan antama lahja ja sen varjelemisen voi saada aikaan vain Jumala yksin.

Tuo sama käsitys ja kokemus kohtaa meitä pyhän kirjan lehdillä, missä puhutaan lupauksen kansan kohtaloista. Mehän olemme sieltä lukeneet, miten lupauksen kansalle lausuttiin: "Tämän maan minä annan sinulle ja sinun siemenellesi", me olemme lukeneet, miten tuon maan edestä sitten taisteltiin ja miten niissä taisteluissa tuli voitto silloin, kun kansa oli antautunut elävän Jumalan käsiin. Kansa voitti, synnyinmaa voitti, kun Jumala voitti ensin kansan, kun kansan kädet olivat kohotetut Herraa kohti, niinkuin äsken jo sanottiin, silloin oli Jumala saanut voiton ihmisistä, lupauksen kansasta ja silloin tuli voitto myöskin vihollisesta.

Kuulkaa, lakeuksien miehet ja naiset, tänä vakavana päivänä, kun me olemme kokoontuneet tänne Lapuan temppeliin, me varmaan muistamme jokainen, miten näillä mailla on elävästi koettu se asia, että synnyinmaan ja kansan asia on ollut taattu silloin, kun Jumala on voittanut. Kun vuoden 1918 päivinä näillä mailla aljettiin pudotella kyyneleitä Jumalan armoistuimen eteen, kun pienimpiä mökkejä myöten äidit rupesivat panemaan lapsiensa käsiä ristiin ja pyysivät rukoilemaan isän, pojan ja veljen edestä ja synnyinmaan edestä, eikö Jumala ollut silloin tätä lakeuksien kansaa voittanut ja eikö se sama Jumala tuonut voittoa myös tälle maalle ja varjellut synnyinmaatamme?

Kuulkaa, isänmaa vapisee tällä hetkellä, mutta sen kohtalot eivät saa olla meidän käsissämme, vaan ne pitää olla elävän Jumalan käsissä. Täällä on niitä, joiden kyyneleet ovat kastelleet sankarihautojemme teitä, joiden sydän on elävän Jumalan edessä ja joiden sieluista on huokauksia kohonnut korkeutta kohden silloin, kun valkeita arkkuja Lapuan kirkonkuorissa siunattiin ylösnousemuksen aamua odottamaan. Te osaatte vetää elävän Jumalan

Lapuan-liikkeen edustajain kokous Lapualla 21. 6. 1930.

Maanviljelijä Vihtori Kosolan puhe.

Kunnioitettavat maakuntain edustajat!

Nämä samat huoneet, joihin nytkin olemme kokoontuneet, ovat viime syksyn ja kuluneen talven aikana useita kertoja saaneet koota edustajia valtakuntamme kaikilta tahoilta. Ne kokoukset ovat ennen ja nyt aiheutuneet tilanteista, jotka ovat aiheuttaneet meidän isänmaamme tulevaisuuden alle hautaa kaivavat kansanainekset.

Tiedän, että te olette tulleet tänne juhlamielessä. Teidän sisimmässänne on ollut pakoitus, joka on pannut teitä liikkeelle. Tämä pakoitus huolestuttaa jokaista oikein ajattelevaa isänmaan kansalaista. Ja tämä vaiva, kun se lähtee sanoisinko kansamme enemmistön rinnasta, on sellainen voima, joka helposti havahduttaa vastustajamme.

Kommunistit ovat tulleet varsinkin täällä Etelä-Pohjanmaalla entistä julkeimmiksi. He ovat tehneet m.m. tänne Lapualle sellaisia uhkaretkiä kuin esimerkiksi viime marraskuussa, jolloin neljättäsataa punapaitaista tuli tänne uhkauksella, että nyt nujerretaan lapualaisten niskat. Mutta tämä joukko kohtasi täällä ankaran vastustuksen ja lähti täältä pois.

Sittemmin on pidetty kansalaiskokouksia kansalaiskokousten perästä ja lähetetty niistä hallitukselle lähetystöjä ilmaisemaan kansan huolestuminen nykyisestä tilastamme. Näille lähetystöille on luvattu paljon, mutta mitään ei ole pantu käytäntöön.

Tämä on vaikuttanut sen, että on jouduttu yhä uudestaan kysymään, mitä on tehtävä että kansan ääni saataisiin kuulumaan korkeimman valtiovallan korviin. Kun ei mitään muuta neuvoa enää näyttänyt olevan, ei auttanut muu, kuin että täytyy ruveta lakia rikkomaan. Ja niin lähti täältä muutamia nuoria miehiä Vaasan kaupunkiin ja rimahuttivat rikki yhden kirjapainon. Tämä teko oli herätyskellon soittoa niille, joilla valta oli. He lähtivät tähän tekoon puhtaasti isänmaallisessa mielessä, he eivät lähteneet siihen varsinaisesti rikollisessa mielessä. Tämän täytyi heidän tehdä, saadakseen äänensä kuuluviin. Siitä seurasikin, että hallitus alkoi kallistaa korvaansa vähän meidän vaatimuksiimme. Mutta vieläkin suhtauduttiin sillä taholla asiaan yliolkaisesti. Sen jälkeen tapahtui Vaasan raastuvanoikeudessa kirjapainon särkemisen oikeudellinen käsittely. Nyt lähti täältä maakunnasta kolmattasataa autoa käsittävä karavaani Vaasaan tukemaan sitä ajatussuuntaa, mikä johti kirjapainon juttuun. Tuhatlukuisena esiintyi maakuntamme miesjoukko sekä suomalaisella että ruotsalaisella sankaripatsaalla. Tällä retkellä tahtoi tämä joukko ikäänkuin tuoda niille vainajille huolensa isänmaan nykyisestä tilasta, noille miehille, jotka kerran olivat lähteneet matkaan ja panivat vaakalaudalle isänmaan alttarille verensä ja henkensä. Tämä kansanjoukko ikäänkuin valitti heille kansamme nykyistä hätää.

Sattui sitten, että samana iltana, kuin retki Vaasaan tehtiin, kansanjoukon mieli alkoi kiihtyä kiihtymistään, ja sen aiheutti se asia, kun oikeuden istunnossa sai olla seuraamassa poikiemme asian käsittelyä ryssän kätyreitä. Kansanjoukko otti ne kynsiinsä ja yhden niistä vei pois oman maakunnan rajojen ulkopuolelle.

Tämäkin tapaus oli herätyskellon soittoa. Eikä siinäkään rikosta tahdottu tehdä, vaan sentähden ainoastaan, että asia otettaisiin kuultavaksi. Nyt on asia kehittynyt sitten niin pitkälle, että valtiovalta on kiinnittänyt asiaan enemmän huomiota, kuin mitä se on aikaisemmin tehnyt.

Meidän on tämän päivän kuluessa otettava yhteys koko valtakunnan kanssa ja saatava yhdysmiehet muihin paikkakuntiin ja lujitettava sitä ketjua, jonka tietoisena päämääränä on pyrkiminen kohti sitä aikaa, jolloin kommunismi on tästä maasta kukistettu pois, tuumaakaan väistämättä. Päämääränämme on kommunismin täydellinen nujertaminen kansamme keskuudesta.

Olkaa tervetulleet Lapualle tähän kokoukseen!

Pastori Martti Rantasen sanat puheenjohtajana.

Käydessäni tälle paikalle teen sen siinä toivossa, että kokouksen jokainen osanottaja koettaa täällä vointinsa mukaan hoitaa kokousta sillä tavalla, että ne päätökset, mitä täällä tehdään, saataisiin mahdollisimman kivuttomasti onnelliseen ratkaisuun.

Tahdon aluksi huomauttaa siitä, että jokainen edustaja on kai tänne tullut vakavalla mielellä, sillä meidän asiamme on vakava asia, meidän käsissämme on synnyinmaan kohtalo, sen onni tahi onnettomuus. Ne päätökset, mitä täällä tä-

---

kättä meidän tykömme, ruvetkaa te nyt tukemaan niiden käsiä, jotka ovat vaipuneet. Te äidit, ruvetkaa nyt panemaan omia ja lastenne käsiä ristiin siellä kotona. Ja olethan sinä isäkin mukana samassa työssä? Pyytäkää elävältä Jumalalta taas sellaista voittoa tälle lakeuksien kansalle ja samaa voittoa synnyinmaallemme! Voi, pitäkää vireillä rukousta niiden tähden, jotka ovat käyneet tielle, missä ei valoa ole, pelastaaksensa meidän kallista isiemme perintöä saatanan käsistä. Voittoa ei tule muualta, sen te tiedätte kuin elävän Jumalan kädestä. Voi, vetäkää se tänne te, jotka osaatte!

Puheen jälkeen veisattiin Sionin virsi 57:10—15: "Osoita, Herra, sun kunnias, voimas, Suo valtakuntasi lähestyä."

Eräitä Lapualle saapuneita sähkösanomia.

Jyväskylä. Lapuan miehet, Lapua. Teille kunnioitus menettelystänne. — Hiukka.

*

Helsinki. Koivisto, Rantanen, V. Troil, Vaasa. Niille 2000 miehelle, 25 Etelä-Pohjanmaan eri kunnasta, jotka kokoontuneina hartaushetkeen Vaasaan vuoden 1918 vakavan ajan haudoille kesäkuun 4 päivänä ovat muistaneet minua sähkösanomatervehdyksellä lähetän kiitokseni. — Mannerheim.

*

Loviisa. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Eläköön lakeuksien sankarit! Nyt rohkeasti eteenpäin! — Kansalaisia Loviisan seuduilla.

*

Kurkimäki. Maanviljelijä Vihtori Kosola. Pohjanmaan miesten isänmaallisuutta ihailemme. — Isänmaan ystäviä Kurkimäellä.

*

Kurkimäki. Maanvilj. Vihtori Kosola, Lapua. Ihailemme Pohjanmaan miesten isänmaallista henkeä. — Karttula 6. 6. 30. Isänmaanystäviä Karttulassa.

*

Suonnejoki. Vihtori Kosola, Lapua. Pohjanmaan miehet, kiitämme teitä. — Vesantolaiset.

*

Nokia. Kosola, Lapua. Innolla seuraten viime päivien tapahtumista iloitsemme lakeuksien miesten päättäväisyyden johdosta, toivomme että alkuunpantua työtä yhtä tarmokkaasti jatketaan isänmaan ja sen onnen hyväksi. — Nokia 6. 6.. Joukko isänmaallisia työläisiä Gumitehtaalta.

*

Oulusta. Vihtori Kosola, Lapua. Viel, elää isäin henki. Alas kommunismi, monen puolesta — Luoma.

*

Loimaa. Nikula, Lapua. Tuhatlukuinen yleisö yhtyi suosionosoituksin tänään juhlilla täällä kaijutettuihin Koskimiehen sanoihin Ken on syntynyt lakeilla Pohjanmaan, hän kantaa tuomion tunnossaan hän ei väistyä saa. — Loimaa, 9. 6. 30. Heikki Kansanen, Väinö Kuusela, Aulis Alava, Erkki Martimo, Lauri Lehtonen, Eino Norva, A. Lehmussaari, A. Martimo, Oskari Niemi, Etti Joutsen, Y. Lehtonen, Juuso Harri, V. Lyhde.

*

Savonlinna. Aktivistin toimitus. Valkoiset pohjalaiset, sydämelliset terveiset täältä Savosta. Täälläkin eletään samassa hengessä ja seurataan tapahtumia jännityksellä. Täällä on niin perin vähän polsuja ja nekin niin peloissaan ja hiljaa, ettei ole ollut tilaisuutta "tukistaa". Erikoisesti tahdomme kiittää Aktivisti-lehteä niistä suorista, hyvistä kirjoituksista ja täälläkin on mielet kiihdyksissä yli maakunnan ja odotamme merkkiä Teiltä, mihin kohtalomme kulkeekin, niin yhdessä taistelemme ryssää ja ryssänkätyreitä vastaan pohjalaisten rinnalla, Me savolaiset olemme "hitaita", vaan mekin kun suutumme, olemme ankarat. Erikoisesti terveisiä Lapuan pojille. — Joukko v. 1918 hengen miehiä.

*

Pieksämäki. Maanviljelijä Kosola, Lapua. Juuri perustettu Suomen Lukon Pieksämäen paikallisosasto tervehtii Teitä Lapualla heränneet isänmaallisen hengen elähyttäminä. — Kaarlo Salovaara.

*

Lohja. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Me ymmärrämme teitä ja kunnioitamme isänmaallisuuttanne ja olemme mukana isänmaata suojelemassa. — Suomen- ja ruotsinkielisiä kansalaisia Länsi-Uudenmaan kunnista. A. Salminen, H. V. Bäckman, J. C. Backman.

*

Lovisa. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Itä-Uusimaa järjestäytyy Satoja miehiä Loviisan kaupungista ja lähiseuduista on jo liittynyt meihin päämäärienne saavuttamiseksi. Toiminta jatkuu ripeästi. Eläköön isänmaa. — Nordström, Heikel, Keltto, Murto. Tuorila.

*

Suolahti. Maanvilj. Vihtori Kosola, Lapua. Lapuan miehet jatkakaa työtänne, seisomme rinnallanne. — Äänekosken aktivistit.

*

Helsinki. Ville Kosola, Lapua. Seisokaa järkähtämättä vaatimuksissanne. — Jepuan Essen.

*

Ylivieska. Vihtori Kosola, Lapua. Suomen Lukolle perustus tänään täälläkin laskettu Vankkumattomasti seisoo rinnallanne Raahen piirijärjestö maakuntamme monisatalukuisten edustajien puolesta. — Varila, kokouksen puheenjohtaja.

*

Viipuri. Maanvilj. V. Kosola, Lapua. Terve Lapuan miehet! — Te uskolliset isänmaan ystävät. Yrittäkää vaan yhä edelleenkin toimia yhteisymmärryksellänne isänmaamme eduksi niin kyllä se voittoon vie. Pois kommunistinen "roskajoukko" isänmaata turmelemasta! Se on meidänkin viipurilaisten hartain toivomus. Olemmehan mekin aseistaneet sydämemme isänmaamme turvallisuudelle ja odotamme hetkeä, milloin saamme myös aseistaa kätemmekin, ja liittyä joukkoonne taistelemaan aseellisesti kanssanne isänmaamme ja turvattoman kansamme puolesta kaikilta väkivalloilta. Tervehtien teitä. — Viipurilaiset.

*

Riihimäki. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Kokoontuneena vakain mielin isänmaamme alttarin ympärille lähetämme Pohjanmaan valkoisille miehille jo runsaan vuosikymmenen sitten verivalain vahvistetun ystävyytemme vakuutuksen valmiina teoin seisomaan aloittamanne ja yhteisen asiamme takana. — Suomalaisia Riihimäellä.

---

nä päivänä tehdään, tulisi tehdä siinä mielessä, että jokainen on vakuutettu siitä, että synnyinmaa saa niistä siunausta, ottamalla samalla huomioon se, että on lähdetty tielle, josta ei enää paluuta ole. Päämäärämme täytyy olla se, mikä edellä juuri sanottiin, että kommunismi tulee tästä maasta rikki tuhotuksi. Kun asia on jo periaatteellisesti selvä, pyydän, ettei kokouksessa enää käytetä tarpeettoman pitkiä puheenvuoroja. Näillä viittauksilla käymme alkamaan kokoustamme.

* * *

Kokouksemme nyt loputtua tahdon lausua vielä sen toivomuksen, että niin vaikealta kuin kommunismin kukistaminen vielä näyttääkin, niin olen vakuutettu siitä, että jos me koko maassa samalla uskolla käymme siihen taisteluun, mikä täällä Etelä-Pohjanmaalla ensin alkoi, niin ei kulu pitkältä, jolloin tämä myrkky on joka paikasta maastamme poissa. On ilahuttavaa, että Suomen miehet nousevat yksimielisinä silloin, kun niiden käsiin uskotaan hoidettavaksi se kallis omaisuus, jota täällä on opittu pitämään kalliina vuosisadasta toiseen. Nyt on taas isänmaan asia lähtenyt oikeille reiteille, saatu uskoa, että se itsenäisyys ja vapaus, josta on viime vuosikymmenenä niin kauniita sanoja puhuttu, todella viedään sitä hetkeä kohti, jolloin voidaan todella vapaudesta puhua.

Pyydän lopuksi yhtymään tämän uskomme vahvistukseksi siihen lauluun, josta isät ovat polvi polvelta saaneet voimaa vaikeina aikoina, Maamme-lauluun.

L a h t i. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Lahden seen ilmoittaa täten hyväksyvänsä ne isänmaalliset päämäärät joihin nykyhetken valtava kansannousu tähtää seudun valkoinen väki kokoontuneena yhteiseen kokouk- Asetettu korkea päämäärä saavutettakoon yhteisin ponnistuksin. — K. E. Viljanen, Jalmari Niemi, K. Könönen, Yrjö Puuperä, Joel Sario, Antton Konttila ja V. Kauranen.

•

N o o r m a r k u s t a. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Hyväksymme täydellisesti kaikki ne toimenpiteet joihin Etelä-Pohjanmaan kansa on ryhtynyt järjestyksen ja isänmaamme turvaamiseksi sekä olemme valmiit kaikin voimin tukemaan työtänne kommunismin hävittämiseksi maastamme tervehtien. — Joukko kansalaisia Noormarkussa.

•

K u o p i o. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Pohjois-Savon maakunnan miehet lähettävät Suomen Lukon paikallisen piirin perustajaisista Etelä-Pohjanmaan miehille veljien tervehdyksen. Teidän aloitteenne jatkuu voittoisana täälläkin. — Pohjois-Savon miesten monisatalukuinen kokous Kuopiossa. Sahlström, Riihikallio, Jauhiainen, Kokko.

•

Aktivistin konttori, Lapua. Me Yhdistyneet Villatehtaat Oy:n valkoiset työläiset, yhdymme täydellisesti kannattamaan Pohjanmaan miesten, isänmaamme parasta tarkoittavaa toimintaa. Hyvinkäällä 17 päivänä kesäk. 1930. — Alla 200 nimeä.

•

F o r s s a. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Työnne kantaa jo hedelmiä. Jatkakaa, me yhdymme teihin. — Lounais-Hämeen kansalaiskokous.

•

M a k s l a h t i. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Kannatamme täydellisesti lapualaisten otetta. — Koiviston kunnan kansalaiskokouksen puolesta Kaarlo Penttilä, puheenjohtaja.

•

Ä h t ä r i. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Virtain kunnallistalolla tänään kokoontunut suurilukuinen kansalaiskokous tervehtii kunnioittavimmin Lapuan miehiä ja selittää täydellisesti kannattavansa lapualaisliikettä kommunismin täydelliseksi lopettamiseksi valtakunnassamme. Virrat 18. 6. 30. — Kansalaiskokouksen puolesta: Mantila, Rihtniemi, Laukkanen, Rokio.

•

L o i m a a l t a, kesäk.: Pohjanmaan miehet! Säilyttäkää oma-alotteinen otteenne. Rinnallanne seisoo tarvittaessa isänmaan, kodin ja uskonnon puolesta koko Varsinais-Suomen isänmaallisesti valveutunut kansa. — Alla lähes 1000 nimeä Varsinais-Suomen eri kunnista.

•

Y l i s t a r o. Vihtori Kosola, Lapua, Suomalainen Klubi. Rohkeille isänmaan ja sen oikeuksien puolesta taisteleville miehille toivotamme lujaa uskoa ja luottamusta että työnne kerran tuottaa siunausta isänmaamme hyväksi. Teitä kohtaan syvää kunnioitusta tuntien. — Maiju Herttua, Maiju Jokela, Betty Muurimäki, Maria Tuokko, Martta Peltonen, Ida Moijala.

•

I i s a l m i. Pohjolan miehet, Vaasa, Hietalahti. Eläköön Lapuan henki! — Lyytikäinen.

•

K u r k i j o k i. Sen johdosta, mitä radiossa kuultiin, ja sittemmin lehdissä nähtiin Vaasan tapahtumista, — Onnittelen, oikein hyvä pojat, kiitos. — Vanha rakuuna Juho Kauppi.

•

K o l j o l a. Mukana ollaan ei pohjoiseen ei länteen eikä etelään, vaan suoraan itään, ryssän kätyrit tyyrätään me täältä. Autamme että lentäis Moskovaan asti. — Haapalainen.

•

L ä n g e t m ä k i. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Jännityksellä, ilolla ja ihailulla kiitollisina seuraamme Etelä-Pohjanmaan miesten uskallusta ja reippautta. Lakeuksien kansa, teemme teille kunniaa! — Lämpimästi tervehtien Ruusa Kallio.

•

F ö r b y. Vihtori Kosola, Lapua. Uttala vår sympati för den fosterländska avsikte med Edra prövanden. — Medborgare i Finnby.

•

H e l s i n k i. Herra Vihtori Kosola, Lapua. Medborgare i Sibbo socken hyllä varmt fosterländska österbottningars kamp mot kommunismen och deltaga gärna aktivt i eder verksamhet för fäderneslandets väl. — Å meningsfränders i Sibbo vägnar: Th. Oljemark, W. Nyberg, Hj. Gustafsson.

•

S j u n d e å. Vihtori Kosola, Lapua. Medborgarmöte i Sjundeå fastslår samhörigheten med eder täll landets väl som det högsta. — Wrede, Berglund.

•

E k e n ä s. Vihtori Kosola, Lapua. Medborgare i Bromarf uttala sin sympati för Lappomännens fosterländska sinnelag. — Aminoff, John Lindroos, Per Söderlund.

I n g å. Vihtori Kosola, Lapua. Medborgare i Ingå uttala härmed sina sympatier för edra fosterländska ideér. — Uuno Hildén, T. J. Mangström.

•

L o v i s a, Jordbrukaren Vihtori Kosola, Lapua. Östra Nyland organiserar sig hundratals män från Lovisa stad och omnejd hava redan anslutit sig till eder för genomförandet av edra mål organiseringen fortgår livligt leve fosterlandet. — Nordström, Biström, Mathelen, Kurt Gustafsson, Ludvig Gustafsson.

•

B o r g å. Herr Vihtori Kosola, Lapua. Medborgare i Borgå uttala genom oss sin solidaritet med det vita fosterländska Österbotten. — Martin Ekblom, Bertel Gripenberg.

•

H a n g ö. Vihtori Kosola, Lapua. Medborgare i Hangö följa med sympati Edra fosterländska strävanden. — Vilh. Westman, Väinö Kokko, Jeja Roos, Ullrich von Coler, Arvid Nordenstreng.

•

H e l s i n k i. Herr Vihtori Kosola, Lapua. Svenskatalande medborgare i Munksnäs uttala härmed sin obetingade anslutning till Lappomäns fosterländska strävan till kommunismens nedslående. — Krogius, Lerche, Stenius.

•

K a r i s. Vihtori Kosola, Lapua. Vi sympatisera med Lappomännen mot kommunismen, riktade manliga hållning och deras starka fosterländska sinnelag för medborgare i Tenala. — A. V. Gustafsson, Aug. Örnmark, Renui de la Chapelle, Anders Sandvik, T. Tennberg, C. G. Brun, C. Bruncrona, Hugo Malmberg.

•

K a r i s. Herr Vihtori Kosola, Lapua. Medborgare i Karis framföra härmed sina sympatier för edra fosterländska strävanden. — Medborgare i Karis.

•

E k e n ä s. Friherre Eric von Troil, Vasa. Kvinnor och män från Snappertuna Ekenäs och Ekenäs landskommun giva sitt understöd åt all fosterländsk gärning som åsyftar landets rensning från kommunismen och fosterlandsförrädare samt betryggandet av landets självständighet och lagliga samhällsskick. — Ernst Fagerström. Judith Rehnström.

•

Å b o. Vihtori Kosola, Lapua. Svenska medborgare i Åboland samlade till i Pargas uttala sin sympati för det fosterländska syftet att definitivt nedslå kommunismen. På mötets vägnar: G. A. Lundell.

•

S k u r u. Jordbrukaren Vihtori Kosola, Lapua. Medborgare i Pojo ansluta sig till eder för genomdrivande av edra fosterländska mål. — Alb. Lindsay von Julin, Karl Skogberg, Harald Bergman.

•

G ö t e b o r g. Vihtori Kosola, Lapua. Må Finlands folk stå enigt i kampen mot den röda fienden vi nysvenska hälsa eder för tröttens ej Eder kamp är även vår kamp. — Nysvenska folkförbundet Göteborg.

ONKO SUOMEN KANSA

alkanut liian aikaisin puolustustaistelunsa?

Tavallisesti, kun joko valtiovalta tai joku kansanosa, niinkuin nyt pohjalaiset, ryhtyvät pontevampiin toimenpiteisiin kommunistien maanpetoksellisen kiihoituksen estämiseksi, päästävät sosialidemokraatit heti paikalla hätähuudon, että "tässä maassa rikotaan perustuslakeja", "yksi osa kansasta on heitetty ulkopuolelle lain" j.n.e., vanhan kaavan mukaan. Kun kommunistit, S. K. P., heittää tunnuksiaan kansalle kaikissa mahdollisissa tilaisuuksissa, julistuksissaan, sanomalehdissään, oikeuspaikoilla, jopa eduskunnassakin, esim. kuinka "työläisten (kommunistien)on vapauduttava legaalisuuden (s.o. laillisuuden) harhoista", "me työläiset (kommunistit) emme ole toimistamme vastuussa kenellekään muulle kuin työväenluokalle (tark. kommunistipuolueelle)" j.n.e., ovat sosialistit katsoneet parhaaksi vaieta heidän kiihoituksensa tästä puolesta. Mutta lait ovatkin sosialidemokraattien mielestä ehkä olemassa vain sitä varten, että kommunistien todelliset vastustajat niitä noudattaisivat, mutta että ne suojaisivat kommunistisia maanpettureita heidän puuhissaan.

Hiljattain kirjoittivat m.m. sos. dem. sanomalehdet n. s. "Vällärin paljastuksista", kuinka "Suomen kommunistisen puolueen" Suomessa oleva johto on useita kertoja ilmoittanut Venäjällä olevalle johdolleen, että "vallankumous Suomessa tapahtuu 6 kuukauden kuluessa". Ovatkohan sosialistit ajatelleet, mitä tämä merkitsee. Ymmärtäväthän he sen, ettei Suomessa tapahdu kommunistista vallankumousta niillä voimilla, joita heillä t ä s s ä m a a s s a on, ja sen ymmärtävät myöskin Venäjällä olevat johtajat yhtä hyvin. Mitä tämä lupaus sitten sisältää? Senkin tietävät sosialistit, sillä kommunistithan sanovat tuomitsevansa blanguilaisen kumouksen. (Saanut nimensä ranskalaisesta kommunisti Louis Blanquista, joka pienellä hyvin varustetulla joukolla teki vallankumousyrityksen, luottaen siihen ,että kun päästään alkuun, niin suuret joukot tulevat mukaan. Hän kuitenkin epäonnistui). Kommunistit Suomessa, luvatessaan vallankumouksen 6 kk. kuluessa, tarkoittavat tietenkin vallankumouksen alkuunpanemista, eiväthän Suomessa ja Venäjällä olevat kommunistijohtajat keskenään pelaa komediaa vakavassa asiassa. Mistä odottavat kommunistit saavansa sen ylivoiman, joka tarvitaan voidakseen saada vallan käsiinsä? Kaiken järjen nimessä kolmannelta internationalelta Moskovasta, jota nykyään johtaa kirgiisi Stalin. Ja mikseivät odottaisi, sillä onhan sieltä jatkuvasti, uudestaan ja uudestaan sekä moraalista että aseellista apua luvattu ja annettu. Kun apu on tulossa sieltä, niin se ehkä ei ole kommunistien mielestä "blanquilainen kumous". Onkos se sitten vallankumous? Ymmärtävätköhän sosialistit, onko sellainen tapaus vallankumous vaiko maan valtaus? Ymmärtävätpä taikka ei, mutta sen he kyllä ymmärtävät, mitä on asiallisesti noiden Vällärin "6 kuukauden" takana, vaikka he ovatkin sivuuttavinaan sen olankohautuksella.

Kuinka monta "kuutta kuukautta" Suomen kansan on odotettava ennenkuin se sosialidemokraattien ja muiden "vapaamielisten" mielestä on oikeutettu ryhtymään itsepuolustukseen. Täytyisikö Suomen kansan rauhassa katsoa sivulta, kun kommunistit pilaavat nuorison ja armeijan tuolle "vallankumoukselleen" otolliseksi? Ei, jokaisella kansalla on oikeus puolustautua, ja tällainen puolustustaistelu ei ala milloinkaan liian aikaiseen, pikemminkin sillä on taipumus myöhästyä.

Miten Suomessa? Suomen tasavallan todelliset ja katkerimmat viholliset, kommunistit, "kommunistinen puolue", ovat organisoineet joukkojaan vuosikymmenen ajan, S.K.P:n reservinä on toistasataatuhatta äänestäjää, lisäksi muut "vallankumoukselliset radikaalit", joiden mukaantuloa S.K.P. odottaa. Kyllä kommunistit ovat "panneet alkuun" kumouksia suhteellisesti paljon vähemmilläkin voimilla. Ajatelkaamme esim. kumousyritystä Virossa jouluna 1924 ja miksei itse leninistien päävallankumousta "lokakuun kumousta" 1917 Pietarissa ja Moskovassa. Oliko Leninillä suuret voimat? Onkohan suhteellisesti niin pienillä voimilla kumousta maailmanhistorian aikana yritetty? Millä hän sitten voitti? Hyvällä organisatiolla ja demoralisoimalla armeijan. Juuri sitä samaa Suomenkin kommunistit yrittävät, ja sitä vastaan ei ole nyt liian aikaista nousta. Tämä olisi jokaisen suomalaisen, myöskin sosialidemokraatin, ymmärrettävä!

Aktivisti Karjalasta.

---

*

J e p u a. Vihtori Kosola, Lapua. Medborgare i Nykarleby stad och landskommun samt Jeppo, Munsala, Purmo och Oravais kommuner samlade till talrikt möte Nykarleby få härmed uttrycka vårt erkännande för Lapporörelsens ideella syften och uttala därjämte en förhoppning om att kommunismen effektivt måtte kunna bekämpas på laglig grund. — Danielsson von Essen, Sundqvist, Wegelius, Westerberg.

*

B e n n ä s. Vihtori Kosola, Lapua. Medborgare i Purmo uttrycka sin anslutning till den fosterländska rörelse som avser ett definitivt utrotande av kommunismen i landet. Å mötets vägnar: Danielsson, Pass, Finne, Söderlund, Emaus, Nylander, Tallrot.

*

D a l s b r u k. Jordbrukaren Vihtori Kosola, Lapua. Vår anslutning till syftemålet i eder fosterländska aktion Medborgarmöte för Kimito, Dragsfjärd, Vestanfjärd, Nyman ordförande, Stormbom sekreterare.

Kirje Aktivistille

Terve teille, Pohjanmaan miehet! Täällä Hämeessäkin olemme seuranneet, kuinka maassamme on kommunismia valistettu laillisin keinoin, ja nähty on siitä tulos. Siellä Lapualla aloitte myös kommunismin "valistuksen", joka on ainoa ja välttämätön keino. Koko isänmaallinen kansa liittyy teihin, ja olkoon päämäärämme: sulku kommunismille! Kylliksi kauan on meitä jo tuuditettu tähän laillisuuden uskoon, johon vieläkin osa maamme sanomalehtiä koettaa meitä taivuttaa. Onneksi sieltä Pohjanmaalta kuuluvat herätyshuudot saavat vihdoinkin ajattelemaan, mitä rauhaamme sopii. Lainkuuliaisia kyllä tahdomme olla, mutta tuhotkoon laki myös kommunismin. Olkoon meillä valtiomahti, joka kykenee sen aikaansaamaan, sillä se on kansan tahto.

On mieltä katkeroittavaa nähdä se myrskyn kylvö, jota kommunistimme nykyään niin häikäilemättömästi saavat harjoittaa, ja lainko suojassa? Me entiset rintamamiehet emme voi sivuuttaa sankarihautojamme tuntematta häpeää siitä, että näin pitkälle on jo menty. Jos nuo kaatuneet sankarimme nousisivat haudoistaan, niin rohkenisimmeko heitä katsoa edes suoraan silmiin? On jo kylliksi kauan toimettomina katseltu, nyt ei enää pitemmälle. On jo korkea aika käydä sanoista tekoihin. Tuskin kukaan, varsinkaan meistä, jotka olimme mukana v. 1918 taisteluissa, kun vapauslaulut kaikuivat huuliltamme, osasi silloin meistä aavistaa, että näin pian saamme nähdä uuden kommunismin nousevan, ja lain suojassa. Nyt on siitä tehtävä loppu.

Te pohjalaiset olette alkaneet omaapuisen toimintanne, jota on jatkettava siksi, kunnes kommunismi on tuhottu. Täällä Hämeessä vannomme liittyvämme teihin. Maamme on päästettävä kommunismin kiroista, vaikkapa siinä täytyisi joku manööverikin suorittaa. Ehkäpä sen jälkeen saisi isänmaallinenkin työmies ansaita leipänsä vapaana työmaaterrorista.

Monien puolesta entinen ja tuleva

"Suihkumies".

Lukijalle!

Tilan ahtauden takia on tästä numerosta täytynyt jättää pois suuri osa tähän aiottuja kirjoituksia.

Laki

Kirjaimen kiveen hakatun voi aika pestä pois,
ei rahtua, ei hiventä se tästä ottaa vois,
tää laki aikain alussa jo varmaan laadittiin,
sen itse Herra kirjoitti ihmisten sydämiin:

Ken maansa myö, min sankarit lunasti uhreillaan,
ken kavaltaapi häväisten isäinsä pyhän maan —
hän tuomionsa kirjoittaa: kirottu, koditon
kodissaan, minkä kavalsi, ikänsä olkohon!

Tervehdys Etelä-Pohjanmaan miehille!

Tuntiessamme syvän isänmaallisen osanottomme teidän reippaaseen aloitteeseenne kommunismin kukistamiseksi maassamme, olemme tänään päättäneet julkilausua tunnustuksemme sen jalon työn puolesta, minkä olette aloittaneet ajalla, joka ei vielä ole myöhäistä.

Täällä kommunismin kehdossa, Tampereen ympäristöllä, olemme ikäväksemme aina tilaisuudessa näkemään kommunismiruton leviämisen ja sen alhaiset seuraukset.

Kodeissa, missä kommunismi on saanut basillinsa itämään, saa nähdä isänmaan ja sen lakien halveksimisen, isiltä perittyjen tapojemme turmelemisen, Jumalan pilkkaamisen, rikollisuuden edistämisen, lapsien opettamisen kodeissa, laiminlyödään velvollisuudet on turmioksi maan yhteiselle onnelle.

Pyhästi vihaten tätä kommunistikirousta kansamme keskuudessa olemme liittyneet teihin ja teidän ajatuksiinne ja toivomme, että Kaikkivaltias Ylhäinen Sotapäällikkömme on siunaava teidän työnne ja vaivannäkönne niin, että me nyt pian saamme nähdä rakkaan isänmaamme vapaana neuvostolasta tänne virtaavasta loasta.

Nokialla kesäkuun 15 pnä 1930.

Nuortenmiesten kerho.

Aktivistin

seuraava numero ilmestyy heinäkuun alkupuolella.

Kokkola 1930. Sanomalehti O.Y. Kokkolan Kirjapaino.